

Ty i prywatność

Uczestnicy dowiedzą się, jakiego typu informacje najlepiej zachować jako „prywatne”, jak dostosowywać ustawienia prywatności w mediach społecznościowych oraz jak uzasadnić wybór określonych ustawień (np. dlaczego określone treści są widoczne tylko dla znajomych, a inne dla wszystkich).

Materiały

Arkusz gry w zgadywanie

Gra w zgadywanie

Część 1

Interakcja z klasą

Rozdaj arkusze gry w zgadywanie i poproś o ich wypełnienie. Poproś uczestników o wybranie czterech informacji i poinformuj ich, że to, co zapiszą, przedstawiś całej grupie. Poproś ich, aby zachowali drugi arkusz.

Daj uczestnikom 10 minut na wypełnienie arkusza. Na zakończenie zbierz arkusze.

Poinformuj uczniów

Teraz odczytam niektóre informacje z każdego arkusza. W sekcji Domysły wpiszcie imiona osób, do których Waszym zdaniem należą poszczególne arkusze.

Interakcja z klasą

Po zapoznaniu się z arkuszami zainicjuj dyskusję w grupie.

Zwróć się do uczniów

Czy postanowiliście nie udostępniać innym jakichś informacji? Jakie to były informacje? Dlaczego?

Czy wszyscy podjęli te same decyzje dotyczące tego, co chcą udostępnić? Dlaczego? Dlaczego nie?

Co mogłoby Was skłonić do udostępnienia większej lub mniejszej ilości informacji tego rodzaju (w zależności od tego, komu je udostępniecie)? Kiedy byście je udostępnili?

Na ile łatwo było powiązać poszczególne informacje z osobami, które je zapisały lub wypowiedziały?

Czy jakaś odpowiedź zawierała dodatkowe informacje, które zostały ujawnione w sposób niezamierzony (np. ktoś mógł wymienić swoje ulubione danie, ujawniając tym samym, która kultura jest mu bliska)?

Co Waszym zdaniem pomyśleliby o Was inni ludzie, gdybyście udostępnili publicznie informacje ujawnione przez Was podczas tej gry w zgadywanie?

Część 2

Poinformuj uczniów

Prywatność to możliwość kontrolowania tego, co inne osoby wiedzą na nasz temat. Możecie korzystać z tej możliwości, ujawniając pewne informacje o sobie (np. przekazując innym osobom swój adres lub informując je o swoim hobby) bądź uczestnicząc w aktywnościach wraz z innymi osobami (np. idąc do sklepu ze znajomymi lub wybierając swoje wymarzone produkty). Ochrona prywatności jest istotna bez względu na to, czy znajdujemy się w tym samym pomieszczeniu z innymi ludźmi, czy też rozmawiamy z nimi online.

Prywatność zależy od naszych własnych decyzji. Znaczenie prywatności dla jednej osoby i jej rodziny może różnić się całkowicie od znaczenia prywatności dla innych ludzi w tej grupie oraz ich rodzin. Większa świadomość różnych aspektów prywatności oraz wpływu działań online na prywatność pozwalają podejmować trafniejsze decyzje odzwierciedlające nasze oczekiwania względem prywatności.

Prywatność także się zmienia, zależnie od typu udostępnianych informacji i grona ich odbiorców.

Zwróć się do uczniów

Na przykład czy udostępnicie adres zamieszkania następującym osobom?

1. Rodzicom, opiekunom lub innym ważnym osobom dorosłym z rodziny?
2. Znajomym?
3. Nauczycielowi?
4. Osobie obcej lub której nie znacie dobrze?
5. Znajomemu znajomego?
6. Organizacji lub firmie?

Podsumowanie

Poinformuj uczniów

Udostępniając informacje w Internecie, należy zastanowić się, kto może je zobaczyć i czy Wy bądź osoba, której dotyczą te informacje, nie macie nic przeciwko udostępnieniu ich określonej grupie odbiorców.

Niektóre informacje, po udostępnieniu niewłaściwym osobom, mogą pociągać za sobą negatywne konsekwencje w przyszłości. Jeśli ktoś obcy lub osoba, której dobrze nie znacie, wie dokładnie, gdzie mieszkacie, może w każdej chwili do Was przyjść, co może nie być bezpieczne. Mimo że w przypadku dużych odległości jest to mało prawdopodobne, ryzyko (i potencjalne zagrożenie) może przeważać nad

niskim prawdopodobieństwem zaistnienia takiej sytuacji. Aby wiedzieć, jakie decyzje dotyczące ochrony prywatności zapewnią Wam bezpieczeństwo, musicie rozumieć skutki udostępniania poszczególnych informacji.

Błędy w komunikacji

Dyskusja

Poinformuj uczniów

Zajmijmy się tym, co piszemy w wiadomościach tekstowych, jak to robimy i jak ta forma kontaktu może różnić się od komunikacji osobistej.

Zwróć się do uczniów

Czym różni się kontakt za pośrednictwem wiadomości tekstowych od rozmowy twarzą w twarz?

1. Jeśli nie widzimy reakcji adresata, możemy nie odczytać odczuć towarzyszących mu po odebraniu naszych słów. Możemy zranić czyjeś uczucia, nawet o tym nie wiedząc.

Poinformuj uczniów

Podczas rozmowy twarzą w twarz możemy obserwować reakcje rozmówcy, łącznie z mową ciała i tonem głosu. W komunikacji internetowej ginie znaczna część kontekstu.

Jednak w Internecie możemy odczytywać inne informacje kontekstowe ułatwiające komunikację (np. na platformach mogą obowiązywać określone normy sprzyjające lepszej interpretacji informacji).

Zwróć się do uczniów

W jaki sposób brak wskazówek kontekstowych (np. mowy ciała, tonu głosu) może prowadzić do błędnego zrozumienia naszych SMS-ów lub innych wiadomości internetowych przez odbiorcę (np. opacznie zrozumiany żart może sprawić przykrość)?

Co możemy zrobić, aby wyjaśnić nieporozumienie, jeśli nasze słowa zostaną źle odebrane podczas rozmowy twarzą w twarz (np. możemy przeprosić lub wytłumaczyć, co mieliśmy na myśli)? Jak by to wyglądało w przypadku wiadomości tekstowej? Byłoby trudniej czy łatwiej?

Kim są Twoi odbiorcy?

Część 1

Poinformuj uczniów

Mimo że nie uchronimy się przed pozostawianiem śladów naszej aktywności w Internecie, możemy na różne sposoby kontrolować naszą prywatność i zarządzać swoim wizerunkiem w sieci. W przypadku serwisów społecznościowych często dostępne są ustawienia umożliwiające wybór grona odbiorców publikowanych przez nas postów. Choć dostosowanie tych ustawień nie ogranicza analizy danych – włącznie z analizą metadanych – pochodzących na przykład od grup zewnętrznych (reklamodawców, badaczy lub firm) oraz samych platform, może powodować ograniczenie widoczności informacji dla innych użytkowników serwisu społecznościowego lub dostęp do nich przez firmy lub reklamodawców.

Najprościej rzecz ujmując, metadane to dane dotyczące danych. Metadane obejmują między innymi takie informacje, jak godzina logowania do platformy społecznościowej, lokalizacja w chwili logowania czy informacje o kontaktach internetowych.

Ustawienia prywatności mogą wyglądać inaczej na poszczególnych platformach społecznościowych, ale ułatwiają określenie grona odbiorców. Na przykład poprzez ustawienia możemy zdecydować, że nasze posty będą dostępne publicznie, tylko dla znajomych, widoczne jedynie dla naszych znajomych, a czasami tylko dla wybranych osób. Ustawienia te mogą również mieć wpływ na dane dotyczące lokalizacji i uprawnienia do udostępniania. Ponadto zmiany opcji lub ustawień pozwalają na wyłączenie w większości serwisów plików cookie, ukierunkowanych reklam i odpowiedzi wyszukiwania. Dostępne są także rozszerzenia do przeglądarek i inne usługi cyfrowe mające na celu zapewnienie większej ochrony prywatności podczas przeglądania witryn (np. rozszerzenie Privacy Badger od Electronic Frontier Foundation zakazujące śledzenia aktywności).

Część 2

Interakcja z klasą

Podziel uczestników na pary.

Zwróć się do uczniów

Weźcie pod uwagę wszystkie serwisy społecznościowe, w których macie konta.

Czy znacie swoje aktualne ustawienia prywatności w każdym z nich?

Aktywność dotycząca grup

Poinformuj uczniów

Przyjrzyjmy się możliwościom, jakie oferują te ustawienia, i sprawdźmy, które są najważniejsze, w zależności od sytuacji i platformy.

W pojedynkę przejdźcie do platformy społecznościowej, z której korzystacie, i sprawdźcie ustawienia prywatności. Zazwyczaj ustawienia prywatności znajdują się w sekcji ustawień konta. Niektóre serwisy oferują nawet specjalne funkcje umożliwiające sprawdzenie prywatności.

Po przejrzaniu ustawień prywatności porozmawiajcie na ich temat z partnerem lub partnerką. Co Was skłoniło do wybrania takich, a nie innych ustawień prywatności? Czy ustawienia prywatności zależą niekiedy od kontekstu (np. niektóre ustawienia są właściwe w jednej sytuacji, ale w innej już niekoniecznie)? Czy kiedykolwiek zmienialiście swoje ustawienia? Jak często to robicie i dlaczego?

Pamiętajcie, aby zwrócić uwagę zarówno na ustawienia prywatności dotyczące udostępniania informacji innym użytkownikom platformy, jak i te określające, ile danych może otrzymywać dana platforma i powiązane z nią podmioty zewnętrzne (np. reklamodawcy). Wszystkie one stanowią ważne aspekty kontrolowania prywatności cyfrowej – w przypadku obcych osób, ludzi słabo znanych, znajomych, rodziny i firm.

Interakcja z klasą

Daj uczestnikom 5 minut na dyskusję w tych samych parach, a następnie zachęć całą grupę do debaty, korzystając z poniższych pytań.

Dyskusja

Zwróć się do uczniów

Czy całe konto ma ustawienie publiczne, prywatne, a może jakieś inne? Co skłoniło Cię do wybrania takiego ustawienia?

Czy odpowiadają Ci aktualne ustawienia prywatności?

Kiedy warto zdecydować się na udostępnianie publiczne, a kiedy lepiej wybrać ustawienia prywatne?

Czy nie przeszkadza Ci udostępnianie Twoich informacji platformom społecznościowym, z których korzystasz, lub firmom reklamującym się w tych serwisach? Dlaczego?

Czy ta dyskusja skłoniła Cię do innego postrzegania swoich ustawień prywatności? Dlaczego?

Zadanie

Zadanie

Zadanie

Omówiliśmy zagadnienie prywatności, powiedzieliśmy, czego inni mogą się dowiedzieć na podstawie udostępnianych przez nas treści, jak wiadomości mogą być różnie interpretowane przez inne osoby i dlaczego ustawienia mogą być pomocne jako narzędzie do decydowania o tym, co chcemy udostępniać konkretnym odbiorcom. Teraz wykorzystajmy zdobytą wiedzę w praktyce.

Przez najbliższe 30 minut zastanówcie się samodzielnie nad trzema poniższymi scenariuszami i napiszcie po jednym akapicie w odpowiedzi na każdy z nich:

1. Ola ma trzynaście lat i zaczęła się interesować śpiewem. Wie, że nie jest jeszcze dostatecznie dobra, ale chce podzielić się swoją nową pasją ze znajomymi i poznać ich opinię. Rozważa zamieszczenie w serwisie społecznościowym filmików, w których śpiewa swoje ulubione piosenki. Z której platformy powinna skorzystać? Jakie ustawienia prywatności na tej platformie będą najbardziej odpowiednie? Uzasadnij.
2. Marek ma szesnaście lat i uwielbia gotować oraz wymyślać nowe przepisy. Opracował kilka dań z kurczakiem, z których jest naprawdę dumny, i chętnie podzieliłby się przepisami ze znajomymi oraz innymi ludźmi interesującymi się gotowaniem. Z której platformy powinien skorzystać? Jakie ustawienia prywatności na tej platformie będą najbardziej odpowiednie? Uzasadnij.
3. Hania ma osiemnaście lat i od przyszłego miesiąca zamierza zacząć rozglądać się za pracą. Zdaje sobie sprawę, że pracodawcy zechcą zobaczyć CV, ale nie wie, jak je napisać, żeby okazało się skuteczne. Interesuje ją praca w branży informatycznej, ale nie wie, jaka praca jest w jej zasięgu i czy ma wystarczające kwalifikacje. Chciałaby wysłuchać porad i rekomendacji innych osób o podobnych zainteresowaniach, ale nikt z jej obecnego otoczenia nie pracuje w sektorze informatycznym. Z której platformy powinna skorzystać? Jakie ustawienia prywatności na tej platformie będą najbardziej odpowiednie? Uzasadnij.

Jeśli następnym razem ponownie spotkacie się w grupie, poproś uczestników, aby dobrali się w te same pary, i zwróć się do nich z prośbą o przedstawienie swoich wniosków związanych z tym zadaniem.